

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odroczaniem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł.
CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 25 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych, oraz z prowincji o 25%, zagranicą o 50%, drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje. Wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele, oraz fantazyjne o 25%, drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80.187.

DO Nr. DZISIEJSZEGO ZAŁĄCZAMY NASZ BEZPŁATNY DODATEK NIEDZIELNY p.t. „ŻYCIE” Nr. 34.

WODA KWIATOWA MAJOLA

WODA KWIATOWA
MAJOLA
jest ozdobą wytwornej
toalety.

Z różnych jej zapachów
polacamy:
subtelne i delikatne

BELLA, BEZ i CZAR
Z ostrzejszym zapachem
CHYPRE i KWIATY
BENARES

Wszystkim krewnym, znajomym kolegom, przyjaciółom, a w szczególności
Zarządowi Wileńskiego Banku Ziemskiego, którzy wzięli udział w oddaniu
ostatniej posługi bratu naszemu

†
Dominikowi Cywińskiemu
składa najserdeczniejsze podziękowanie
Rodzina.

PALTA JESIENNE
najnowszych fasonów w dużym
wyborze
OD 68 ZŁOTYCH
oraz
GARNITURY
OD 58 ZŁOTYCH

Przyjmujemy obstalunki z własnych materiałów. Wykonanie pierwszorzędne pod kierunkiem nowozaangazowanego Zdolnego Krojczego, byłego pracownika firm zagranicznych.

BRACIA JABŁKOWSCY Sp. Akc.
Mickiewicza 18.

**Żądajcie wszędzie PIWA
Browaru „SZOPEN”**

Skład browaru: telef. 5-44
Jagiellońska 9. „ 6-72

L. KNAPIK. SPRZEDAŻ WĘDLIN.

Firma nagrodzona 3-ma i szami nagrodami.
1497—0 O Wilno, Wileńska 27.
Posiada na składzie w większej ilości słoninę, smalec i sadło.
Ceny przystępne. Wyrób krajowy.

Żyto Pszenice

Dańkowskie i
ożima, Wysoko-
Litewską,
poleca do siewu **E. Cholechowski**, majątek i poczta Choźów,
koło Mołodeczna. Stacja Mołodeczna.

Dostawa wagonowa, lub w pojedynczych workach plombowanych. Próbkina Wytworze, pawilon rolniczy, własne stoisko.

Gabinet Kosmetyki Higienicznej

poprawia, pielęgnuje cerę, włosy. Przywraca normalny podkład tłuszczowy skóry twarzy. Usuwa zmarszczki oraz inne defekty i wady cery. Przyjęcia 11—2 i 4—6. Jagiellońska 8, m. 14. Wyd. Zdr. Publ. Nr. 38.

PIANISTKA Helena Kulicka
Pewróżka.
Ludwisarska 7—4, od 4—6.

PODRĘCZNIKI SZKOLNE
DLA WSZYSTKICH SZKÓŁ
DO NABYCIA W KSIĘGARNI
Gebethnera i Wolffa i S-ki
Wilno, ul. Mickiewicza 7, tel. 624.

Kursy Koedukacyjne im. Piotra Skargi
Koncesjonowane przez Kuratorium O. S. W.
Wilno, Mickiewicza 22, (lokal Gimnazjum E. Dziecielskiej).
Przyjmuje wpisy na rok szkolny 1928—29.
Na kurs II-gi (kl. III i IV gimn.)
• III-ci (kl. V i VI)
• IV-ty (kl. VII i VIII)
Kurs IV-ty jednoroczny i dwuletni. Program gimnazjów państwowych. Typ humanistyczny i matematyczny. Język niemiecki lub francuski do wyboru. Nauka w godzinach od 16-ej — 21-ej.
Kancelaria czynna codziennie od 4—7 pop.
Nauka rozpoczyna się z dniem 1 września r. b. 1019-or

„Pani”

Sierakowskiego 23—3 542020
Pracownia ubiorów damskich.

Damskie wełny, Flanele i t. p. na sezon jesienny — oraz materiały Bielizniane i pościelowe 1082:8 Wielki wybór

Poleca SKŁAD TOWAROWY **Antoni Głowiński**
Wileńska 27 i Zamkowa 8.

STAŁA WYSTAWA NA PLACU WILEŃSKIEGO SYNDYKATU ROLNICZEGO

w WILNIE, UL. ZAWALNA Nr. 9

Maszyn i narzędzi rolniczych

Fabryki:

UNIA (Véntzki)—siewniki, plugi, kultywatory, wialnie.
ZJEDNOCZENIE (Moritz, Zawadzki, Sierpczanka) — kieraty, młocarnie, wialnie, plugi, brony, sieczkarnie.
WOLSKI—walce, ugniatacze Campbella, wialnie, kieraty.
SUCHENI—plugi.
ALFA-LAVAL — wirówki i instalacje mleczarń.
WERMKE, GERD-EVEN, GROSS—plugi i brony łukowe.
MOTORKI „Mocarz—Ursus” krajowe i traktory oraz motory „Deeringa”.
Pozatem wyroby wielu innych fabryk krajowych i zagranicznych. 0—1534

Fajans
Porcelana
Szkło
Platery
Naczynia
kuchenne

Bracia Jabłkowsky Sp. Akc.
Wilno, Mickiewicza 18.

Webec wyprzedają
oddajemy poczynne
znaczenie zniżonych

Szkolne książki
nowe i używane
MATERIAŁY PIŚMIENNE
poleca

Księgarnia K. Rutkiego
Wilno, Wileńska 38.
Telef. 941. 1048:1
Zamówienia zamiejscowe wysyła od-
wrotnie za zaliczką pocztową.
SPISY KSIĄŻEK BEZPŁATNE.

Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie

Oddział w Wilnie, ul. Końska 12, tel. 491.

Zawiadamia,

że na Wystawie Rolniczo-Przemysłowej od dnia 6-go do 9-go włącznie będzie uruchomiona mleczarnia o napędzie elektrycznym, która będzie czynna w godzinach rannych, południowych i wieczorowych.

Wszelkich objaśnień w sprawach mleczarskich udzielać będą pp. lustratorowie Związku Rewizyjnego Polskich Spółdzielni Rolniczych i Związku Spółdzielni Polskich.

„Oszczędza ten, kto kupuje
dobry towar i nie przepłaca”.

Polska Składnica Galanteryjna

Właściciel FRANCISZEK FRŁICZKA

Wilno, ul. Św. Janka Nr. 6 — Telefon 6—46.

Najtańsze polskie źródło kupna nici i pończoch.

Gabinet Kosmetyczny absolwentki
„Institut de Beauté Keva à Paris”.
Usuwanie wszelkich wad cery, jak to:
zmarszczek, wągrów, rozszerzonych por
i t. p. Wzmocnienie biustu elektryczną.
Portowa 28 m. 5. od 10 — 2 i od 4 — 7.
5233 Wyd. Zdr. 1480.

Zapisujcie się na członków
Polskiego Czerwonego Krzyża.

Dziś w ostatnim dniu wyścigów konnych w Pośpieszce z totalizatorem odbędzie się gonitwa loteryjna

POCZĄTEK WYŚCIGÓW O GODZ. 2-ej MIN 30.

1554z

Jan MALECKI

Fillster Korporacji Welecia
zmarł dnia 7 września 1928 r.

1088s

Eksportacja zwłok ze szpitala św. Jakóba do Kościoła św. Jana odbędzie się 9 września o godz. 6.30 wiecz.
Nabożeństwo żałobne w tymże kościele w poniedziałek 10 września r. b. o godz. 9-ej rano, poczem nastąpi pogrzeb na cmentarzu Rossa.

O czym zawiadamiają Fillstrzy Welecia.

Jan Malecki

urzędnik Izby Okręgowej Kontroli Państwowej w Wilnie
zmarł po ciężkich cierpieniach w dniu 7 września 1928 r. w wieku lat 49.

Eksportacja zwłok ze szpitala św. Jakóba do kościoła św. Jana odbędzie się w niedzielę 9 września b. r. o godz. 6 m. 30 wiecz.
Nabożeństwo żałobne w tymże kościele w poniedziałek 10 września b. r. o godz. 9-ej rano, poczem nastąpi pogrzeb na cmentarzu Rossa, o czym zawiadamiają

Prezes i Urzędnicy Okręgowej Izby Kontroli Państwowej w Wilnie.

5501

PODRĘCZNIKI SZKOLNE NOWE I UŻYWANE

POLECA

KSIĘGARNIA WACŁAWA MIKULSKIEGO

Wilno.

Wileńska 25.

Tel. 664.

Ponadto KUPUJE PODRĘCZNIKI UŻYWANE,
płacąc najwyższe ceny. — Zamówienia z prowincji załatwia odwrotnie.
Spisy szkolne bezpłatnie.

Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe

Koncesjonowane i kaucjonowane w M. S. W.

Wilno, ul. Ad. Mickiewicza 21, tel. 152

posiada obecnie do sprzedania majątki ziemskie:

- 1) Obszar kilkuset ha, blisko kolei, bardzo dobrych gruntów ornych i łąk, z ładną siedzibą; ornych i łąk około 250 ha, kilkadziesiąt ha dobrego lasu mieszanego. Cena 33.000 dolarów, w tem 13.000 dol. długu długoterminowego. Z majątku tego może być wydzielony ośrodek. Wyplaty degodne. Niewielki młyn motorowy.
- 2) Obszar 150 ha, w tem 135 ha ornych i łąk, gruntu pszenne, łąki b. dobre, komunikacja dogodna. Cena 12.000 dol.
- 3) Obszar 200 ha gruntów pszennych i dobrych łąk, zabudowania w komplecie, od st. kol. 4 km. Cena 17.500 dol.
- 4) Obszar 120 ha pod Wilnem, bardzo dobre zabudowania, las w wieku do 60 lat, rzeka. Cena 15.000 dol.
- 5) Obszar 4000 ha, w tem 230 ornych dobrych, 400 ha łąk częściowo zalewnych dwukośnych, lasy około 2000 ha w większości obciążonego serwitutem, reszta nieużytki. Położenie i komunikacja dobre, siedziba ładna. Cena 57.000 dol., z czego do aktu kupna 20.000 dol.

Pozatem Biuro posiada do sprzedania znaczną ilość folwarków, parcel oraz domów w Wilnie. 420

DOM HANDLOWY

Leonard PIKIEL i Syn

Wilno, Wielka 28, tel. 11-55.

Poleca ostatnie nowości
sezonu w materiałach męskich
i damskich.

Wyroby Żyrardowskie.

CENY NISZKIE
GATUNKI WYSOKIE

Zawiadomienie.

Oddział Wileński Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych podejmuje do wiadomości, iż od dnia 1 września r. b. rozpoczyna pobór składki za przymusowe ubezpieczenie budowli od ognia w tymże

Powszechnym

Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych

(poprzednio Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych) za rok 1928-ry.

Na zasadzie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 roku (Dz. Ust. Nr. 46 poz. 410) termin poboru składek upływa z dniem 30 września 1928 r.

Od dnia 1.X.1928 r., w myśl par. 32 p. 3 powyższego Rozporządzenia, pobierana będzie grzywna za zwłokę w wysokości 1%, od sumy zaległej za każdy miesiąc, nadto, w razie nieopłacenia składek, zostaną zastosowane kroki egzekucyjne.

1556 D

BANK KREDYTU SPÓŁDZIELCZEGO Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Baranowicze, ul. Ułańska Nr. 3, tel. 115

Załatwia wszelkie czynności
w zakresie bankowości wchodzącej.

1239-1-D

Francuski Ogródek Dziecięcy

N. Szepowalnikowowej

Trocka 7.

Zapisy dzieci przyjmuje się w kancelarii codziennie od godz. 11-ej do 13-ej.

535-0

Na pomieszczenie urzędu **poszukuje się**
lokalu składającego się z 5—6 pokoi w śródmieściu. Oferty uprasza się składać do Intendenta Izby Skarbowej.

1552

Klinika Uszno-Gardłana U. S. B.

Wznawia przyjęcia chorych z dniem 17 b. m.
AMBULATORIUM KLINIKI czynne od godz. 11—1 pp.
1—1548 oprócz dni świątecznych.

Zioła D-ra Fil. Oskara WOJNOWSKIEGO

de nabycia w składzie apt.

J. PRUŻANA

—) Mickiewicza 15. Tel. 482. (—

Wysyłka na prowincję odwrotną pocztą.

1551-s

Zatwierdzone przez M. S. Wewn.

BIURO REKLAMOWE STEFANA GRABOWSKIEGO

w Wilnie, ul. Garbarska 1, tel. 82

Przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism i wydawnictw
na warunkach bardzo dogodnych.

Kosztyorysy i oferty na żądanie.

1557 D

SKŁAD OBIĆ PAPIEROWYCH (tapet)

Największy wybór od najtańszych do najwytworniejszych
Przy końcu sezonu ceny znacznie niższe. — Za gotówkę Rabaty od 10% i więcej.

Linoleum Libawski i krajowy.

Ceraty, Chodniki, Wycieraczki, Szeszoki rozmaite

Otrzymano na sezon jesienny i zimowy

1561 D

KALOSZE krajowe i zagraniczne.

Ceny niskie.

Poleca

Dom Handlowy K. Rymkiewicz, Wilno, ul. A. Mickiewicza 9.

Wileński Klub kolejowców (ul. Dąbrowskiego 5)

codziennie od godz. 8 wieczór

towarzyska gra geograficzna

W czasie gry będą wydawane cenne premje.

Wstęp dla gości bezpłatny.

1550—0 O

Wyjazd prem. Bartla.

(Telefonom od własnego korespondenta)

WARSZAWA. W dniu wczorajszym premier Bartel wyjechał do Lwowa na Targi Wschodnie, wiceminister Wysocki do Wilna na Targi Północne.

Stan zdrowia mistrza Kamińskiego.

(Telefonom od własnego korespondenta)

WARSZAWA. Stan zdrowia mistrza sceny Kazimierza Kamińskiego po dokonanej amputacji nogi jest w dalszym ciągu groźny.

Konopacka zachorowała na grype.

(Telefonom od własnego korespondenta)

WARSZAWA. W dniu wczorajszym wyjechała do Wiednia polska żeńska drużyna lekkoatletyczna, celem odbycia zawodów Polska — Austria. P. Konopacka w pojeździe zapadła na grypę, skutkiem czego podniosła się silnie temperatura. Pomimo to Konopacka weźmie udział w zawodach, by nie osłabiać drużyny polskiej.

Kardynał Gasparri nie ustępuje.

(Telefonom od własnego korespondenta)

WARSZAWA. Z Rzymu donoszą, że kardyn. Gasparri wyjechał wraz ze swym krakowskim Monsiorem Bernardini do miejscowości Ussite, gdzie ma spędzić urlop. Kolportowana przez niektóre pisma wiadomość o ustąpieniu Kard. Gasparriego zupełnie nie odpowiada prawdzie.

Minister Zaleski o pakcie Kelloga i opiece nad mniejszościami narodowymi.

GENEWA, 8.IV. (Pat.) Minister spraw zagranicznych August Zaleski, zabierając głos w dyskusji ogólnej nad sprawozdaniem sekretarza generalnego Ligi Narodów, wygłosił dzisiaj o godz. 11 min. 30 na pełnym posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów następujące przemówienie:

Przemawiając dziś pragnę przyłączyć głos mojemu krajowi do tych głosów, które już słyszeliśmy i które usłyszymy jeszcze, a które są wyrazem uznania różnych państw dla dzieła, dokonanego przez Ligę Narodów w ciągu ubiegłego roku.

Nie waham się dać wyrazu memu głębokiemu przekonaniu, że rok ubiegły będzie uważany przez przyszłe pokolenia jako

jeden z tych lat, które stanowią o wielkim postępie w historii wszechświata, mających na celu osiągnięcie pokoju i być może rok ten, w ciągu którego wojna została dwukrotnie postawiona poza prawem, zainaugurują nową erę w stosunkach międzynarodowych, erę, w której zaufanie i wzajemna sympatia, jak również dążenie do solidarnej współpracy między narodami będą wzrastały — mam nadzieję — bardzo szybko.

Rząd i naród polski przywiązują bardzo wielką wagę do paktu potępiającego wojnę, który przed kilku zaledwie dniami podpisał w Paryżu, gdyż w istocie pakt ten jest identyczny z uroczystą deklaracją, przyjętą zeszłego roku przez wszystkich

członków Ligi Narodów. Zdaje sobie oczywiście sprawę z tego, że pakt ten nie gwarantuje pokoju w sposób całkowicie doskonały i że jest on poniekąd lex imperfecta, ponieważ nie przewiduje sankcji, które znalazłyby zastosowanie wobec tych państw, które pogwałciłyby pokój. Nie powinno to nas jednak powstrzymać od powitania z prawdziwą radością i głęboką satysfakcją tego paktu, który według nas może stworzyć fundament psychiczny, na którym będzie stopniowo budowany wielki gmach pokoju.

Mówiąc, że pakt a wyrzeczeniu się wojny, stwarza podstawę dla naszych przyszłych prac nad konsolidacją pokoju, miałem na myśli prace nad bezpieczeństwem i rozbrojeniem, które są już rozpoczęte a nawet posunęły się dość daleko. Przystąpienie członków Ligi do paktu o nieagresji ułatwiło w znacznej mierze nasze wysiłki zążające do: po pierwsze, organizacji bezpieczeństwa, po drugie do rozbrojenia ogólnego.

Chcę specjalnie zwrócić uwagę Panów na projekt układów regionalnych o wzajemnej pomocy, do których rząd polski przywiązuje szczególne znaczenie. Gdy w roku 1925 próby realizacji konwencji ogólnej tego rodzaju nie powiodły się, byłem zdania, że należałoby szukać rozwiązania sprawy w drodze układów regionalnych. Jestem szczęśliwy, mogąc stwierdzić, że idea ta znajdowała coraz więcej zwolenników wśród członków Ligi mam nadzieję, że przedzie ona wkrótce z dziedzin projektów do konkretnych rzeczywistości. Jestem przekonany, że zawarcie umów regionalnych o wzajemnej pomocy w rzeczywistości umożliwi znacznie redukcję zbrojeń narodowych.

To co powiedziałem, nie oznacza bynajmniej, by kontynuowanie prac przygotowawczych nad rozbrojeniem było niemożliwe przed zawarciem układów regionalnych. Prace tej Komisji wyrażają wszelkie strony problemu rozpatrywanego, przyczyniając się do wyjaśnienia nieporozumień, często fikcyjnych i ułatwiają doprowadzenie do kompromisu, niezbędnego dla zwolnienia konferencji rozbrojeniowej, która — mam nadzieję — będzie mogła wkrótce się zebrać.

Oto dlaczego nie mogę podzielać wrażeń rozczarowania co do prac Ligi Narodów w kwestji rozbrojenia, które ujawniło się w słowach tak wysoce interesujących, jak słowa szwedzkiego przedstawicieli Szwecji, Norwegii i Niemiec. Równocześnie wbrew opinii rządu ZSSR. nie uważam, aby wystarczyło do zabezpieczenia pokoju świata zebranie się natchnionych w Genuwie na kilka dni czy tygodni i uchwalenie prostu całkowitego i ogólnego rozbrojenia. Życie nie znosi metod autokratycznych. Nie wystarczy powiedzieć „niech nastąpi rozbrojenie”, aby rozbrojenie stało się rzeczywistością. Nie zapominać, że wszelka akcja nieprzemysłowa może pociągnąć za sobą niepowodzenie w dziele rozbrojenia.

Korzystając z okazji pragnę jeszcze powiedzieć słów parę o sprawie mniejszości narodowych i o kwestjach ekonomicznych.

Problem opieki nad mniejszościami narodowymi był traktowany w sposób niezmiennie interesujący w przemówieniu szwedzkiego przedstawiciela Holandji. Zgadnam się w zupełności z p.

CZEKOŁADKI

„Danasia”, „Złota” i „Owocowa”
fabryki

A. Piasecki w Krakowie

Są wysmienite.

Żądane wszędzie!

Kursy Kroju i Szycia

M. RACZKIEWICZOWNY

wykłady teoretyczne i praktyczne
(na materiałach). Zapisy przyjmują
się codziennie oprócz świąt przy
ul. Wielkiej 32 m. 2.

Uwaga! Przyjmuje się obywateli. Ceny b. dostępne, wykonanie solidne.

Wszelkie radioaparaty
są najpewniejsze w działaniu o ile
posiadają baterie anodowe gwaran-
towanej jakości

Blocklandem, gdy mówi, że konieczne jest jednolite, ażeby umyślnie nieczyliwie znajdowały okazję do uczynienia z zagadnienia mniejszościowego, narzędzia agitacji politycznej. Żałuję, że nie mogę podzielić opinii szwedzkiego ministra spraw zagranicznych Holandji, popartej przez kanclerza Rzeszy Niemieckiej. Myślę, że byłoby pożytecznym przypomnieć, że „Komitet 3” był tworzony jedynie w interesie mniejszości, ażeby zagwarantować im sumienne rozpatrzenie ich petycji. Rządy, które są sygnatariuszami traktatu mniejszościowego, zgodziły się, że Komitety te stały się instytucją normalnie egzystującą, aczkolwiek z punktu widzenia ściśle prawnego egzystencja ich mogłaby stawać się sporną.

Wydaje mi się, że byłoby co najmniej nieusprawiedliwionym, żądać od nich, by posunęły się jeszcze dalej, przyjmując Ideę Komisji stałej dla spraw mniejszości. Pozwól sobie zwrócić uwagę na zupełny brak analogii, między kwestią mandatów a kwestią mniejszości, jeżeli chodzi o zagadnienie stałej organizacji, mającej na celu ich studjowanie i kontrolę. Istniejąca stała Komisja mandatowa, została stworzona w wykonaniu § 22 paktu Ligi Narodów, gdy tymczasem utworzenie stałej Komisji dla spraw mniejszości nie da się umotywić żadnym zobowiązaniem o charakterze międzynarodowym. Człgodni moi koledy uważali, że jest rzeczą pożyteczną zastanowić się nad ich wnioskiem. Jestem gotów to uczynić pod warunkiem jednak, że zastanowimy się jednocześnie nad inną kwestją, która kilkakrotnie już była poruszana w łonie naszego zgromadzenia, a która równocześnie dała impuls do powzięcia uchwały na XII Zjeździe Unji światowej, stowarzyszeń przyjańców Ligi Narodów w Hadze, a mianowicie, nad kwestją uogólnienia zasady opieki nad mniejszościami. Gdy wszystkie państwa, będące członkami Ligi Narodów, wyrażą swą gotowość do podpisania ogólnej konwencji w tej sprawie, jestem pewien, że stworzenie stałej komisji dla spraw mniejszości nie napotka wówczas na żadne trudności.

Na zakończenie chcę powiedzieć słów kilka o działalności Ligi Narodów w dziedzinie ekonomicznej. Nasze dzieło pacyfikacji politycznej wydawałoby się bardzo wątpliwym, gdyby nie szło w parze z odprężeniem ekonomicznym. Na szczęście, mimo wszelkich przeciwności i wśród wielu przeszkód organizacja ekonomiczna Ligi Narodów zdążyła odważnie do celu, który jej przyswilięca, a mianowicie do doprowadzenia do gospodarczego porozumienia. Uważam za swój obowiązek oświadczyć na tem miejscu, że Rząd Polski odnosi się do tak wielkiego dzieła z całym uznaniem. Popiera on całkowicie ekonomiczne zbliżenie się narodów i bierze w niem czynny udział. Dał tego jawne dowody w ciągu roku ubiegłego. Ugodzenie poszczególnych ekonomów narodów i wzajemność ofiar oto są filary, na których wspierać się winna działalność ekonomiczna Ligi Narodów.

Kino „Polonia” Już jutro premiera!

Niepotrzebny człowiek

w roli głównej genialny

1149—0 EMIL JANNINGS.

Gdzie jest silna ręka?

Przed tygodniem starostwo grodzkie w Wilnie zawiesiło działalność „Towarzystwa Szkoły Białoruskiej”.

Cala prasa wileńska podała wiadomość o tam zarządzeniu władz. Nasze pismo z zadowoleniem podkreśliło, że władze nateszele poznały istotę działalności pseudo-oświatowej organizacji białoruskiej i wyciągnęły z tego konsekwencje.

„Dziennik Wileński”, pismo opozycyjne, był jedynym pismem w Wilnie, które bez żadnych zastrzeżeń zaprosiło do zarządzenia władz.

Być może, że to właśnie za szkodliwemu sprawie, bo okazało się, że władze wojewódzkie cofnęły zarządzenie starosty grodzkiego. Towarzystwo szkoły białoruskiej będzie nadal działało.

Jakże to pogodzić z komunikatem urzędowym, który został rozesłany do pism przez urząd wojewódzki nazajutrz po zawieszeniu „Towarzystwa szkoły białoruskiej”?

Z tego komunikatu dowiedzieliśmy się, co zresztą dla nas było oddawna pewnikiem, że towarzystwo prowadziło za miast oświatowej działalności antypaństwowej, kierowaną przez czynniki zakerdonowe. Pomimo wielu zastrzeżeń, które moglibyśmy skierować pod adresem urzędu wojewódzkiego, nie przypuszczamy, żeby w tym wypadku znalazły się w komunikacie wiadomości nieprawdziwe.

Jeżeli zatem komunikat z przed kilku dni był oparty na informacjach sprawdzonych, to samemu arobowałby on bezapelacyjnie zarządzenie starosty grodzkiego.

Ze zarządzenie to było słuszne, najlepiej świadczą artykuły umieszczone w Nr. 203 i 204 mińskiej „Zwizdy”, która potraktowała zamknięcie Twa Szkoły Białoruskiej, jako cios dla roboty rewolucyjnej w „Zachodniej Białurii”.

Zresztą sama osoba starosty grodzkiego p. W. Iszory gwarantuje, że zarządzenie o zawieszeniu towarzystwa było oparte na faktach niezbitych.

Urząd wojewódzki, uwzględniwszy rekurs białoruski, naraził zupełnie niepotrzebnie i niesłusznie na szwank autorytet p. starosty grodzkiego, no i swój autorytet, bo przecia jeżeli się wydać komunikat o działalności antypaństwowej pewnego towarzystwa, to nie można go w parę dni później zrehabilitować.

Oficjalnie wytłumaczono, że delegacja Twa Szkoły Białoruskiej zapewniła, iż będzie przeprowadzona sanacja i wyeliminowanie z towarzystwa niepożądanych członków.

O ile wiemy, to podobne zapewnienie władze wojewódzkie otrzymały już dn. 10 maja, otrzymały pozbawienie zobowiązanie prezesa Własowa, że sanacja będzie uskuteczniła w terminie trzymiesięcznym. Pomimo tego uroczystego zapewnienia w towarzystwie w dalszym ciągu rejdowali ludzie usposobieni wrogo wobec państwa polskiego.

Po tej trzymiesięcznej nieudanej próbie urząd wojewódzki przyjął jeszcze nowe zapewnienie. Czy może to być podstawą do osłabiania powagi urzędu pierwszej instancji? Naszym zdaniem—nie.

Wznowienie działalności Twa Szkoły Białoruskiej będzie nietylko przez nas, ale i przez stronę zainteresowaną traktowane, jako objaw słabości.

Lepiej byłoby, żeby nie było zawieszenia. Zawieszenie i odwołanie demoralizuje. Trzeba się raz zdecydować na jakikolwiek kurs polityki. Nie wolno przetrzącać się z jednego krańca na drugi. Trzeba się zastanowić nim się wyda za zarządzenie, ale jeśli się je wyda, nie można go zmieniać.

Wszelka zmiana — to słabość. Władze polskie na kresach muszą być silne.

Spór polsko-litewski przed Radą Ligi Narodów.

GENEWA, 8.IX. (PAT.). Szwajcarska agencja telegraficzna donosi, że Rada Ligi Narodów, na południowym swem posiedzeniu, zajmowała się sprawą konfliktu polsko-litewskiego. Sprawozdawca p. Blockland przedstawił obecny stan rokowań polsko-litewskich i zaproponował zalecenie obu stronom, by możliwie najszybciej wznowiły rokowania i doprowadziły je do końca. Następnie minister Blockland wniósł o wzięcie pod uwagę możliwości przekazania rzeczoznawcom zbadań powstających między obu krajami trudności, w razie gdyby rokowania te nie mogły doprowadzić do pożądanego celu. Woldemaras i minister Zaleski przyjęli sprawozdanie i końcowe wnioski. Premier litewski zaznaczył, że miałby pewne zastrzeżenia, sądzi jednak, że pozwoliłby rzeczoznawcom w pewnych okolicznościach posiadać praktyczną korzyść. Następnie zabrał głos minister Briand, który w ciepłych słowach wypowiedział się za osiągnięciem porozumienia między oboma zainteresowanymi stronami i oświadczył, że należałoby głębiej obulować gdyby Litwie Narodów nie udało się usunąć konfliktu. Po tych przemówieniach Rada Ligi Narodów przyjęła jednomyślnie sprawozdanie, postanawiając sprawę tę ponownie zamieścić na porządku dziennym rozpoczynającej się w poniedziałek nowej sesji Rady.

Dalsze krętałwa Woldemarasa.

GENEWA, 8.IX. (PAT.). Natychmiast po posiedzeniu Rady Ligi, odbyło się spotkanie między ministrem Zaleskim i Woldemaraszem. Minister Zaleski zaproponował premierowi Woldemaraszowi, by natychmiast wyznaczyć termin konferencji plenarnej polsko-litewskiej. Woldemaras, motywując konieczność wyjazdu, starał się uchylić od odpowiedzi, twierdząc, że zastawia w Genewie p. Sidzkauskasa dla prowadzenia rokowań w tej sprawie. Minister Zaleski replikował, oświadczaając, że przyjmuje z góry każdą datę, jaką Woldemaras zaproponuje. Wobec tego Woldemaras, nie mogąc się uchylić od odpowiedzi, zaproponował datę 3 listopada i jako miejsce rokowań Królewiec. Na to minister Zaleski się zgodził. W kuluarach Ligi wysunięto przez Woldemarasa terminu 3 listopada, t. j. dopiero za dwa miesiące, komentowane jest jako wyraźny dowód chęci dalszego przewlekania rokowań.

Woldemaras działa.

GENEWA, 8.IX. (PAT.). Na dzisiejszym posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów Woldemaras wystąpił z wnioskiem rezolucji, w której domaga się modyfikacji paktu Ligi Narodów na modłę paktu Kelloga, który zdaniem Woldemarasa zawiera zobowiązania obszerniejsze, niż zobowiązania wypływające z paktu Ligi Narodów.

Projekt tej rezolucji nie ma żadnych widoków powodzenia i zostanie odesłany do komisji porządku dziennego.

Sprawy polsko-gdańskie w Genewie.

GENEWA, 8.IX. (PAT.). Rada Ligi Narodów na posiedzeniu dzisiejszym przyjęła bez dyskusji raport przedstawicieli Chili w sprawie układu polsko-gdańskiego w trzech sprawach: 1) użytkowanie Westerplatte, 2) stacjonowanie wojennych okrętów polskich w porcie Gdańskim, 3) kolejki gdańskie. Najważniejszą umową dotyczy użytkowania Wester-

platte, co do czego toczyły się rokowania polsko-gdańskie przed Radą Ligi w ciągu kilku lat. Po przyjęciu raportu przewodniczący wyraził w imieniu Rady zadowolenie, z powodu zakończenia sporu oraz nadzieję, że i inne sprawy polsko-gdańskie, będące obecnie w toku zostaną pomyślnie załatwione.

Rokowania handlowe polsko-niemieckie.

BERLIN 8.IX. (PAT.). Dslegacja niemiecka do rokowań handlowych z Polską, pod przewod-

nictwem byłego ministra Hermessa, odjeżdża jutro z Berlina do Warszawy.

Sprawa ewakuacji Nadrenji.

GENEWA, 8.XI. (PAT.). Kancelarz Rzeszy niemieckiej Müller miał w piątek w południe półgodziną rozmowę z lordem Cusheadem. Przedmiotem rozmowy była sprawa przedterminowej ewakuacji Nadrenji. Lord Cushead nie jak gdyby dół do zrozumienia, że byłoby pożądaną wypra-

cowanie przez rząd Rzeszy specjalnego memorandum w rzecznej sprawie, a tymczasem byłoby w dalszym ciągu prowadzone konwersacje na ten temat pomiędzy zainteresowanymi mocarstwami okupacyjnymi. Kancelarz Rzeszy jeszcze dziś ma rozmawiać z ministrem belgijskim Hymensem.

Rozmowy Brianda z Müllerem.

BERLIN 8.IX. (PAT.). Wczorajsza rewizyta Brianda u kancelarza Millera komentowana jest żywo przez całą prasę berlińską, z Local Anzeigerem na czele, który ocenia oświadczenia Brianda jako dowód, że w praktyce akcja delegacji niemieckiej o wdrożenie rokowań w sprawie Nadrenji stała się na martwym punkcie. Briand, który wyraźnie zobowiązał się, że porozumie się z delegacją Anglii, Belgii i Włoch do zorganizowania wspólnej narady mocarstw okupacyjnych, na której wdrożenie zostałyby rokowania w sprawie Nadrenji, — obecnie zakomunikował kancelarzowi niemieckiemu, że tego rodzaju wspólna kon-

ferencja mocarstw okupacyjnych jest narażenie niemożliwa. Kancelarz musi za swej strony naprzód oddzielić porozumieć się z przedstawicielami Anglii i Włoch a wspólna narada mocarstw okupacyjnych z Niemcami będzie mogła dopiero później dojść do skutku. W innej depeszy z Genewy „Local Anzeiger” podkreśla niechętnie zachowanie się Lorda Cusheada w stosunku do kancelarza Millera, podnosząc, że delegat Anglii lord Cushead nie był jednym z niewielu obecnych na sali, którzy nie brali udziału w okłaskiwaniu kancelarza niemieckiego, rozpoczynającego swą mowę na Zgromadzeniu Ligi Narodów.

Zmiana regulaminu

Rada Ligi wysłuchała sprawozdania o projekcie nowej procedury co do skarg mniejszościowych opierających się na artykułach 149 i 157 konwencji gdańskiej. Raport przyjęty bez dyskusji ustanawia w ten sposób postępowanie: Dotychczasowy system wprowadzania skarg bezpośrednio pod obrady Ligi został zmieniony.

Dalsze potępienia wojny.

GENEWA 7.IX. (Ppt.). Dział wygłosił przemówienie szwajcarskiej radcy związkowy Motta, który zaznaczył, że pakt Kelloga stanowi nowe uroczyste potępienie wojny, dlatego też Szwajcaria przyjęła z wielkim zadowoleniem wiadomość o zawarciu tego układu i do układu tego przystąpiła. Wiczyista neutralność Szwajcarii jest również wyrazem idei potępienia wojny i stosowania pokojowych środków w celu regulowania wszystkich międzynarodowych zagadnień. Następnie radca Motta przedstawił wniosek, czy byłoby celowym zwrócić się do stałego międzynarodowego trybunału sprawiedliwości w Hadze o wydanie opinii, czy do powzięcia decyzji w sprawie zasiegania opinii praw-

nej trybunału haskiego potrzeba jest jednomyślnie, czy też wystarczy decyzja powzięta większością głosów. Sprawa ta ma zdanem Motta duże znaczenie praktyczne, albowiem dotychczas istniała wielka niepewność, czy wystarczy zwykła większość do powzięcia decyzji w sprawie zasiegania opinii prawnej trybunału w Hadze.

Kancelarz austriacki Seipel przyłączył się do poglądów, które w przemówieniu swym wyraził delegat szwajcarski Motta. W sprawie mniejszości narodowej kancelarz Seipel wyraził pogląd, że prawo międzynarodowe musi jak najprędzej ustalić prawa przysługujące mniejszościom.

Manewry armii czerwonej na Ukrainie.

MOSKWA 8.IX. (PAT.). W okolicach Kijowa rozpoczęły się tegoroczne manewry armii czerwonej. W manewrach biorą udział oddziały wszystkich rodzajów broni.

Z LITWY.

Zamordowanie ziemianina polaka w Litwie.

W nocy z 5 na 6 września uzbrojona banda należąca do organizacji „Żelaznego Wilka” dokonała napadu zbrojnego na właściciela majątku polaka Zygmunta Powińskiego właściciela resztówki majątku Porzeche oddalzonego o 11 km. od granicy polskiej. Banda w okrutny sposób zamordowała Powińskiego wraz z dwoma niepełnoletnimi synami, rabując gotówkę, rzeczy i uprowadzając konie.

Jurysdykcja prawosławna na Litwie ma pretensję do terytorjum polskiego.

RYGA, 8.IX. (Tel. wł.). W ostatnim numerze wydawanego w Kownie „Głosu Litewskiej Diecezji Prawosławnej” zamieszczony jest następujący dokument oficjalny, pochodzący od metropolity Sergiusza z Moskwy a określający stan prawy arcybiskupstwa litewskiego: Patriarchat moskiewski. Zastępca pastora tronu patriarszego. 14 maja 1928, Nr. 1182. Niniejszym zaświadcza się 1) że wikariusz diecezji litewskiej przebiegł biskup kowieński Eleuterusz Begoławski postanowieniem najświętszego patriarchy Tichona i św. synodu

z dnia 28 lipca 1921 roku mianowany został arcybiskupem litewskim i wileńskim, 2) że wymienione postanowienie obejmuje litewską diecezję w jej poprzednich przedrewolucyjnych granicach t. j. terytorjalnie odpowiadającym byłym rosyjskim guberniom, wileńskiej i kowieńskiej, 3) że zgodnie z kanonicznymi przepisami jurysdykcja litewskiego arcybiskupa winna rozprzestrzeniać się na wszystkie prawosławne parafie, znajdujące się na terytorjum państwa litewskiego.

Prześladowanie Polaków na Litwie.

Z rozporządzenia władz litewskich w dniu 6 b. m. został aresztowany właściciel majątku Piotrowczyzna p. P. Pieślak i zarządzający tego majątku Kowalski. Aresztowanym zarzuca się, iż w r. 1920 będąc w wojsku polskim rozstrzelił rzekomo w Suwałkach patrol litewski w sile 4 ludzi.

Aresztowani osadzeni narazie zostali w więzieniu we Władysławowie.

Terror Woldemarasa szaleje w Litwie.

W nocy z 5 na 6 b. m. z polecenia władz sądowych został aresztowany w mieszkaniu własnym w Telszach redaktor tygodnika litewskiego „Żemajtis” p. Gedwils, oskarżony o działalność skierowaną przeciwko rządowi Woldemarasa i ścisły kontakt z przywódcą emigracji litewskiej b. posem Pleckajtisem. W związku z tem aresztowano również 8 socjaldemokratów w Szawlach i Kibartach na czele z b. posem Witkonisem. Aresztowani zostali wczoraj przewiezieni do Kowna i osadzeni w więzieniu.

Targi Północne i Wystawa Rolniczo-Przemysłowa.

Wrażenia dzienne.

Takiego tłumy, jak wczoraj, nie było dotąd na „Targach-Wystawie”. Wprost za duży. Jakies czterdzieści kilka tysięcy z trudnością przeciskało się w pawilonach i koło stoisk z żywym inwentarzem. Mnóstwo młodzieży szkolnej, wojskowych, wycieczek rolniczych. Szczególniejszą uwagę zwróciło wkrócenie na wystawę parę tysięcy członków Związku Młodzieży Wilejskiej z orkiestrą i sztandarami pod przewodnictwem posłów Tauragieskiego i Kamińskiego. Do późnej nocy tłumy krążyły po wystawie, a wśród nich nie brakło i rycerzy elementarnego przemysłu, wypływających przez czuwającą policję.

Dziś ostatni połączony dzień trwania Wystawy rolniczo-przemysłowej i hodowlanej. Bo co się tyczy „Wystawy Regionalnej”, to ta pozostaje jakis czas jeszcze otwartą i zupełnie słuszną. „Wystawę Regionalną” nie dosyć, widać, trzeba ją jeszcze poznać, wystudować, a na to trzeba czasu, nie wystarczy jednorazowe przesunięcie się po dwudziestu kilku salach.

Nagrody i odznaczenia.

Wczoraj narażenie zostały ujawnione wyniki prac rzeczoznawców i jury sędziowskiego na „Wystawie Rolniczo-przemysłowej”. („Wystawa Hodowlana” pracuje w dalszym ciągu i dopiero dziś zapewne wiadome będą wyniki).

Komisja Sędziowska na „Wystawie Roln.-przemysł.” składa się z przewodniczącego J. Korolca i członków: inż. G. Czerniewski, L. Kruk, inż. J. Łastowski, inż. W. Niewodniczański, prof. J. Remer, prof. F. Ruszczyk, inż. W. Ślawiński, Szaniawski, inż. J. Szyszkina, K. Gorzuchowski. Na mocy protokołów rzeczoznawców z dnia 5 i 6 IX. Komisja przyznała: 12 Dyplomów uznania, 38 wielkich medali złotych, 28 medali złotych, 25 dużych medali srebrnych, 17 medali srebrnych, 16 medali brązowych i 20 listów pochwalnych.

Pozatem firmy zagraniczne otrzymały: 11 wielkich medali złotych, 8 medali złotych, 5 medali dużych srebrnych, 1 brązowy i 2 listy pochwalne. Naturalnie wszyscy nagrodzeni nie ośmielili natychmiast wywieźć odznaczenia na nagrodzonych ekspozycjach. Wyjątek stanowi firma angielska „Sunlight”, która nie przyjęła zoferowanego wielkiego złotego medalu, mając już za sobą szereg „Dyplomów uznania”. Dość też oryginalnie przedstawia się ustęp protokołu, odnoszący się do firmy „Berlin-Gdańsk” Sarotti za wyroby czekoladowe.

Pomimo wysekiej wartości wyrobów, lecz z wielu innych względów, medal złoty”. Brzmi to trochę zagadkowo i nie wiadomo, po co to polityka?

Z firm wileńskich najwyższe nagrody „Dyplom uznania” otrzymała „Kurlandzka olejarnia” i Zakłady przemysłowe „Grzegorzewo”.

Pozatem na liście odznaczonych znajdujemy następujące firmy i osoby: Banciewicz — inż. chirurgiczny, Gsperowicz — bryczki, Rodziewicz — bryczki, Byk —

Z życia katolickiego.

Nieporozumienie na tle listu Ojca św. do Episkopatu litewskiego.

Poniżej pewien odłam prasy komentuje list Ojca św. do Episkopatu litewskiego w sposób, mogący mieć szkodliwe następstwa, należy stwierdzić, że list Ojca św. wyjaśnia, iż ściśle odłączenie akcji katolickiej od spraw partyjno-politycznych nie ma pociągać za sobą w skutku tego, by katolicy przestali interesować się licznymi, ważnymi zagadnieniami w życiu narodu.

„Jako obywatelom państwa nie można im zabronić wykonywania prawa wyborczego, z tem jednak, by nie mieszało do wyborów Akcji Katolickiej, jako takiej. Katolicy popełniliby ciężki błąd, jeżeli by w miarę swych sił nie zajmowali się wypadkami politycznymi swego miasta, prowincji i państwa. Gdyby katolicy pozostali bezczynni, bardzo łatwo kierownictwo wszystkich spraw dostaboby się w ręce tych, których poglądy nie rokowałyby żadnej nadziei na pomysłach rządu. Jednakowoż duchowieństwo szczególnie winno oddzielać Akcję Katolicką od spraw polityki partyjnej.” (KAP).

Sprostowanie fałszywych poglądów z Rzymu.

Część prasy polskiej na skutek doniesienia rzymskiego „Impero” podała wiadomość, że Papież po naradzie z Kolegium kardynałskim zdecydował się z powodu ujemnego wpływu upałów letnich na stan Jego zdrowia, na przyszłe lato udać się na pobyt do oddalonego o 20 km. od Rzymu, położonego w górach zamku papieskiego Castel Gandolfo.

Wiadomość ta nie jest ścisła. „Impero”, podrzędne pismo, rozważa teoretyczną możliwość przesiedlenia się Papieża do zamku papieskiego Castel Gandolfo, który, zarówno, jak watykańskie pałace, korzysta z przywileju ekstery orjalności. Stąd powstały wyżej wzmiarkowane, bezpodstawne wzmiarkowania.

Jeszcze bardziej krytycznie, niż do tych domniemań, należy się odnieść do ukrytych napaści i nieaktownych pogłosków o przesunięciach na urząd Watykanu, o jakich donoszą niektóre dzienniki włoskie, mając na celu oddalenie wielce zasłużonego JE. Ks. Kardynała Sekretarza Stanu Gasparri'ego. Niedawno, niestety, taką, całkowicie bezpodstawną pogłoskę o przewidywanym następcy JE, Kardynała Gasparri'ego powtórzył nawet miedziolański „Corriere della Sera”.

J. Em. Ks. Kardynał Piotr Gasparri cieszy się, mimo swych 76 lat, jaknajlepszym zdrowiem i światłością umysłu, zaś o ustąpieniu jego niema w Rzymie mowy. (KAP).

Pomnik Papieża Benedykta XV w bazylice św. Piotra.

Pomnik, wzniesiony Papieżowi Benedyktowi XV w bazylice św. Piotra, umieszczony w drugiej kaplicy na lewo od wejścia, tuż obok pomnika Papieża Piusa X, zostanie uroczystie odsłonięty w ciągu b. m. w obecności Ojca św., wszystkich członków Kolegium kardynałskiego, korpusu dyplomatycznego i dostojników dworu papieskiego. Artysta-rzeźbiarz, Canonica, autor pomnika, spędza większą część dnia na wykańczaniu posagu Papieża Benedykta XV (Jakobadella Chiesi). (KAP).

Są ludzie, którzy taksowali patriotyzm, podług sumy nienawiści odczuwanej dla wroga — a te raz też samą nienawiść kierując ku własnemu braciom.

Jerzy Zamysłowski.

ŻYCIE EKONOMICZNE.

Bezpośrednie połączenie Gdynia—Ameryka Południowa.

O rozwoju portu w Gdyni świadczy najlepiej fakt, że w dniu 21 b. m. odpłynęły drugi z rzędu statek „Królewsko-Holandzkiego Lloyd”, p. n. „Zeelandia”, który utrzymuje stałą komunikację bezpośrednią z portem polskim, a portem południowej Ameryki: Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, i Buenos Aires.

Głosy niemieckie o Gdyni.

W „Vossische Zeitung” ukazał się ostatnio artykuł, podpisany przez dr. Wernera Mahrhelza p. t. „Danzig erlebt seine Schicksalsschwende”, omawiający sytuację gospodarczą Gdańska, oraz wpływ w tym względzie Gdyni. W sposób obiektywny ujmując temat, autor z podziwem mówi o szybkości, amerykańskim tempie rozbudowy Gdyni, wnosząc, iż stanie się ona wkrótce portem równie ważnym, jak Gdańsk; już dziś zaś stanowi żywe zaprzeczenie pojęć niemieckich o „polskiej Wirtschaft”. Jest to jeden z dalszych głosów prasy niemieckiej o porcie gdańskim, głosów już zastanawiających się i liczących się z konkretnym faktem stworzenia sobie przez Polskę nowego i to niezmiennie ważnego narzędzia polityki gospodarczej.

Niedobra to przyjaźń, która wysługą albo pochlebstwem oku pować trzeba.

Andrzej Maksymilian Fredro.

Przed wyborami do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie.

W październiku r. b. mają się odbyć wybory do pierwszej w Wilnie Izby Przemysłowo-Handlowej. Dzięki powstaniu tej, tak ważnej instytucji przemysłowo-handlowej, o charakterze samorządowym, kłupcie czterech województw północno-wschodnich, a mianowicie województwa Wileńskiego, Nowogródzkiego, Połесьkiego i Białostockiego, będzie posiadała na miejscu Instytucję, która zarazem będzie ich władzą zwierzchnią i opiekunem.

W myśl dekretu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polski z dnia 15 lipca 1927 r. do zakresu działań przyszłej Izby będzie należało m. innemi: 1) obradowanie i stawianie wniosków oraz udzielanie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy spostrzeżeń i wiadomości, 2) Wyrażanie opinii o projektach ustaw i ważniejszych rozporządzeń, współdziałanie na żądanie władz przy ich opracowywaniu oraz przedstawianie Rządowi własnych tego rodzaju projektów, a w szczególności, wyrażanie opinii i współdziałanie na żądanie władz przy opracowywaniu i zmianach ustawodawstwa przemysłowego, handlowego i górniczego; ustawodawstwo w sprawach taryfy celnej oraz przepisów celnich, obrotu towarowego, z zagranicą, obrotu pieniężnego, nowych dróg komunikacyjnych taryf kolejowych i innych opłat przewozowych, przepisów, określających warunki przewozu i wszelkiego rodzaju komunikacji, ustawodawstwa podatkowego i monopolowego, ustawodawstwa w sprawach ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych,

Dość 3) przedstawianie postulatów z zakresu traktatów handlowych; 4) przyczynianie się do zaspokajania potrzeb i ułatwiania warunków rozwoju życia gospodarczego, w szczególności tworzenie, utrzymywanie lub popieranie odpowiednich instytucji i urzędów jak: Instytutów badawczych, muzeów, wystaw, pokazów, targów; 5) prowadzenie i zakładanie szkół zawodowych i do kształcenia (opinijowanie na żądanie władz oświatowych i z własnej inicjatywy o potrzebach i programach szkolnictwa zawodowego i do kształcenia); 6) proponowanie w wypadkach, w których udział reprezentantów przemysłu i handlu przewidują odpowiednie ustawy lub rozporządzenia, kandydatów na stanowiska sędziów handlowych, członków komisji podatkowych, przymusowych nadzorów podatkowych i t. p.; 7) tworzenie sądów polubowych do rozstrzygania sporów, wynikłych ze stosunków handlowych i t. d.

Zgodnie z opracowanym przez władze m. statutem, Izba Wileńska składać się będzie z 60 radców z wyboru i 6 mianowanych przez ministerstwo przemysłu i handlu. Poza tym w drodze kooperacji w skład Izby może wejść jeszcze 6 radców. Kadencja radców trwa 6 lat.

Izba dzielić się będzie na 2 sekcje: I—przemysłową i II—handlową. W skład sekcji przemysłowej wejdzie z wyboru 25 radców, zaś w skład handlowej również z wyboru wejdzie 35 radców. Wybory do Izby będą dwójakiego systemu: przez ogół przemysłowców i handlowców i drugi—przez zrzeszenie gospodarcze. Z wyboru przez ogół wejdzie do Izby — 24 radców i przez zrzeszenia 36 radców.

Przy wyborach ogólnych uprawnień do wybierania dzieła się odpowiednio do sekcji Izby na grupy wyborcze: przemysłową i handlową. Prawo wybierania posiadają m. in. osoby prawne, jak też i fizyczne, opłacające świadczenia przemysłowe, lub handlowe, od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw.

Prawo wybieralności przysługuje każdemu, kto ukończył 30 rok życia i ma prawo wykonywać w którejkolwiek grupie lub kategorii wyborczej prawo wybierania do Izby, przypadające mu: 1) bądź osobiście, 2) w imieniu cudzym, równoległe nawet do innych osób. Natomiast prawo wybieralności i wybierania nie przysługują: 1) dłużnikom upadłym, 2) osobom skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu. Pozbawienie prawa wybierania i wybieralności rozciąga się na czas trwania utraty prawa wybierania do Sejmu.

Posiadający prawo wybierania dzieła się na dwie kategorie wyborcze, w grupach przemysłu i handlu: I—posiadająca świadectwa przemysłowe ed I—IV kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych i II—gdyż świadectwami dla przedsiębiorstw przemysłowych ed V—VIII kategorii.

W grupie handlowej do I—II kategorii należą osoby, obowiązane do posiadania świadectw I i II kategorii przedsiębiorstw handlowych i w drugiej kategorii z tymi świadectwami III i IV kategorii. Główna komisja wyborcza, której zadaniem jest przeprowadzenie organizacji akcji wyborczej, obowiązana jest, przed upły-

wem 9 tygodni od dnia zarządzenia wyborów, złożyć do publicznego przeglądu w przeciągu 2 tygodni, listę uprawnionych do głosowania.

Wobec tego, iż wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie zarządzane zostały w dniu 31 lipca r. b., listy wyborcze złożone zostaną do przeglądu w pierwszych dniach października, zaś same wybory odbędą się w końcu tegoż miesiąca. Każdy z wyborców, bez względu na ilość posiadanych przez siebie przedsiębiorstw, posiada tylko jeden głos. (X)

KRONIKA.

Z miasta.

— Ku czci bohaterów. Zarząd Oddziału Wileńskiego Polskiego Towarzystwa Opleki nad Grobami Bohaterów, zaprasza na uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej, poświęconej pamięci Bohaterów 1863—64 r. Odsłonięcie odbędzie się w dn. 10 b. m. o godz. 9-ej przy ul. Ofiarnej.

— Ulica Trocka przeżywa radykalną reformę. Jeźdźni zważono do jakichś 6—7 metrów na rzecz chodników, zwłaszcza po stronie nieparzystej. Przy zbliżeniu z ulicą Zawalną placzyk zostanie również uporządkowany. Niastety jeźdźnia po starą „kociami łbami” wymoszczona, tłuczącą uszczelnioną, zwirkiem zasypaną. Będzie więc i stuk, i chropowato, i kurzawo, jak było dotychczas. Te zabytki widać nie będzie zaczynać znikać w Wilnie. A żeby tak choć kawaleczek po-prawego bruku co rek zaprowadzić, inaczej by miasto wyglądało.

— Policja postumentowa. Takim mianem euhemistycznie nazywają policyjną konna, tu i ówdzie ustawianą po mieście, może potrzebną, może więcej dla zaszczepienia przestępcom, że ucieczka przed ręką sprawiedliwości nie ma wiele się zda. Dość, że stołki z jeźdźcem jak w ziemię wrosli, bez ruchu godzinami całymi. Stoją na twardym nierównym bruku, co fatalnie wpływa na psucie nóg koniom. Zlitowane się nad nimi (koniami) wreszcie i zbudowane im asfaltowe cokoły, na których o wiele lepiej się czują. Czy jeźdźcy też otrzymali jakie gumowe podkładki, — kroniki milczą.

Sprawy miejskie.

— Trzajęca gazy magistrackie. Już z wielu stron zwracano się do nas z prośbą o zwrócenie uwagi na to, że na tych ulicach, na których niedawno przeprowadzona została kanalizacja, wydzielają się z otworów w ściekach przy chodnikach, do których wpadają ma wodę deszczowa i nieczystości z ulicy, wprost niemożliwe do zniesienia wylęwy. Mieszkańcy zaś tych domów, przed którymi w ściekach urządzone zostały otwory, obecnie wprost pozbawieni są możliwości otwierania okien i przewietrzenia mieszkań ze względu właśnie na te wydzielające się z cześcielich kanalizacyjnych zapachy, które podobne są do gazów trujących. Niejeden zresztą obywatel miasta Wilna, przechodząc ulicą, nagle czuje drażnienie jego powonienie odory, a nie mogąc zdołać sobie sprawy, skąd one pochodzą, przyspiesza kroku i depiero po pewnej chwili może znów swobodnie oddychać. Wynika to z tego, że przy zakładaniu rur kanalizacyjnych popełniono jakieś błędy i nie zwrócono należytej uwagi na wentylację. Be przecież i w innych miastach już dawniej, zanim jeszcze w Wilnie zaczęto o tem myśleć, przeprowadzona została kanalizacja, a nigdy z otworów kanalizacyjnych nie wydzielają się na ulicę tak nieprzyjemne odory, a przeciwnie przy kanalizacji urządzonej jest tak dobra wentylacja, że przez te otwory ścieka do kanałów nie tylko woda deszczowa i brud z ulicy, lecz także wiatka z ulicy wszelkie zgęszczone i zepsute powietrze, natomiast na ulicy pozostaje powietrze czyste i świeże. W Wilnie zaś dzięki „fachowej” pracy nowego „fachowego” magistratu już teraz z kanałów wszystkie nieczystości wypływają swoje odory na ulicę, zatrzymując powietrze. (F)

— Fontanna magistracka i „peron” autobusowy. Trwające od dłuższego czasu roboty na placu Orzeszkowej zostały już ukończone. Urządzono klomby i gąsiony kwiatowe i zbudowano piękny pośrodek skweru wodotrysk. Ogródek od tej chwili zapelniał się dorosłymi i dziećmi. Obok tego pięknego zakażka, umieszczone tuż stację autobusów zamiejskich, które swoim hałasem i obrzydliwym zapachem odstrasza publiczność i szepczą o gródek, gdyż miast z pachu kwiatów i ciszy odurza każdego odór benzyny i różnych smarów, zaś ciążą zamaca ustawny wózek i sztuk motorów.

Miejmy nadzieję, że gdy fontanna zacznie kiedyś działać (Magistrat ma czas) usunęta zostanie również autobusy i „peron” z tobołkami oraz popasy żywnościowe podręczne.

— Podatki miejskie. Na onegdajszym posiedzeniu Magistratu m. Wilna uchwalono wniesić na forum Rady Miejskiej: 1) Wniosek w sprawie pobierania w okresie budżetowym 1929/30 komunalnego podatku od przemysłu i

handlu. 2) Walosek w sprawie pobierania w okresie budżetowym 1929/30 podatku komunalnego od patentów na wyrob i sprzedaż trunków oraz przetworów wódczanych i spirytusowych. 3) Walosek w sprawie pobierania w okresie budżetowym 1929/30 podatku inwestycyjnego na budowę dróg. 4) Oraz komunikat w sprawie zwolnienia od podatku ludankowego eksponatów przywiezionych na Targi Północne. (S)

Sprawy administracyjne.

— Inspekcja Ministra Pracy i Opleki Społecznej. Dnia 8 b. m. bawiący w Wilnie minister Pracy i Opleki Społecznej, p. Jurkiewicz, w towarzystwie wyższych urzędników Urzędu Wojewódzkiego p. Jędrzej i Trockiego, dokonał lustracji Wileńskiego Urzędu pośrednictwa Pracy i Funduszu Bazarowego.

Sprawy szkolne.

— Nauka na Wiosnowych Kursach Dokształcających, Polskiej Macierzy Szkolnej, z programem 7-mio klasowej Szkoły Powszechnej w Wilnie, ul. Złotej Nr. 5, rozpocznie się 17-go września b. r., o godz. 6-ej wieczorem.

Na kursie I, uczy się alfabetów, na kursach II, III, IV, przebiega w przeciągu roku matematyka, bez ruchu godzinami całymi. Stoją na twardym nierównym bruku, co fatalnie wpływa na psucie nóg koniom. Zlitowane się nad nimi (koniami) wreszcie i zbudowane im asfaltowe cokoły, na których o wiele lepiej się czują. Czy jeźdźcy też otrzymali jakie gumowe podkładki, — kroniki milczą.

Zapisy na wszystkie kursy przyjmują się do dnia 17 b. m. codziennie w godzinach od 10 do 11 przed południem i od 5 do 6 wiecz. Przy zapisie należy przedstawić metrykę urodzenia lub dowód osobisty i świadectwo moralności lub wykazać się opinią swego pracodawcy, ks. proboszcza swojej parafii lub innej osoby wiarogodnej. Na kursy przyjmują się tylko młodzież powyżej lat 14 i dorosłych płci obojga.

Każdy, kto rozumie znaczenie oświaty powszechnej, powinien skłonić przynajmniej jednego analfabeta do zapisania się na kursy.

W roku szkolnym 1927/28 na tych kursach 22 osoby nauczyły się czytać i pisać, a 32 osoby po skończeniu IV kursu, zakończonego egzaminem, otrzymały świadectwa, równoznaczne ze świadectwem ukończenia pełnej 7-klasowej państwowej szkoły powszechnej. Niech to zachęci do bezwzględnej zapisania się na kursy tych wszystkich, którzy dotychczas nie zdobyli niezbędnej dziś każdemu człowiekowi wykształcenia w zakresie szkoły powszechnej względnie 4-klas gminnej.

Sprawy akademickie.

— Terminy przyjazdu do uroczystości akademickich w Nowosiedlach. Zarząd Stowarzyszenia Bratnia Pomoc Pol. Młod. Akad. U.S.B. niniejszym podaje do wiadomości, iż od dnia 1.IX. r. bież. konie dla przyjeżdżających kuracjuszy do Nowic, wysyłane są do st. Pohulanke 3 razy tygodniowo: wtorki, czwartki i soboty, na pociąg odchodzący z Wilna o g. 15 min. 30.

Osobiste.

— Prezes Wileńskiego Koła Dermatologicznego. Dr. Bolesław Manusowicz, jako delegat, wyjechał na Wschodni Zjazd Dermatologiczny, mający odbyć się w Poznaniu dnia 14, 15 i 16 września b. r. i z powodu tego nie będzie przyjmował chorych od 10—25 b. m.

Sprawy białoruskie.

— Białorusinacja cerkwi prawosławnej. Ostatnio przy Konsystorz Metropolitnym w Warszawie ukonstytuowała się Rada metropolitna, do której z województwa Wileńskiego weszli prawosławni duchowni Aleksander Kowisz, Radesław Ostrowski i Czerwik wszyscy znanymi z głośnego procesu Białoruskiego Homedy. — Zwolnienie z więzienia. Onegdaj za zgodą władz sądowych zwolniono z więzienia w Słoniemle za kaucją, aresztowanych swego czasu, komunikujących bro-madówców. Między zwolnionymi znajduje się b. sekretarz „Twa Szkoły białoruskiej” Lebiecki. (K.)

— W sprawie kazań w kościele łódzkim. Przed paru dniami J. S. Ks. Arcybiskup przyjął delegację grupy białorusinów z Łodzi, którzy prosili o wprowadzenie w kościele łódzkim kazań w języku białoruskim. (K.)

Z życia rosyjskiego.

— Wyjazd emigrantów rosyjskich. Emigranci rosyjscy, wobec nieuwzględnienia przez władze administracyjne ich prośby, zgod-

W najbliższym sklepie gotowego obuwia

należy zażądać marki

N. B. R.

988z

a wydzie to na dobre konsumentowi.

nie z poprzednią decyzją władz, opuszczają granice państwa polskiego w dniu 10 b. m. Udają się oni do Francji. (K.)

Kronika policyjna.

— Amator radia. W dniu 7 b. m. ks. Jan Zwiacki, ul. Antokalska 24-b, zameldował o kradzieży w jego mieszkaniu 4-lampowego radia aparatu z głośnikiem, wartości 700 zł.

— Nagłe zgony. W dniu 7 b. m. zmarł nagle Wiktor Szeł, lat 45, zam. przy ul. Polickiej 21. Przyczyną śmierci narazie nie ustalono.

W domu Nr. 6, przy ul. SS. Miłosierdzia zmarło nagle 2-miesięczne dziecko — Karel Wejberg Zachodni przypuszczają, iż dziecko zmarło śmiercią nienaturalną.

W dniu 7 b. m. około drogi, wiedzącej do wsi Fabjaniszki, w pobliżu Bultupia, na skraju lasu znaleziono trup kobiety. Wstępne dochodzenie ustaliło, iż jest to Stanisława Mackiewiczowa, zam. przy ul. Rossa 15. Zachodzi przypuszczenie samobójstwa się jakimś plynem trującym. Trupa przewieziono do kosciny szpitala św. Jakóba.

— Rozwiązany wlec „Bandowców”. Onegdaj miejscowy „Bund” zwołał wiec do sali „Makabi”, przy ul. Nowogrodzkiej 18. Przybyli na miejsce urzędnik Starostwa Grodziekiego wiec rozwiązał z powodu obecności na sali dzieci, oraz młodzieży poniżej lat 18.

Sport.

— Walki w cyrku. W dwudziestym dniu turnieju cyrk ze względu na kilka, interesujących walk, jakie się odbyły w tym dniu był przez publiczność dosłownie wypełniony po brzegi. W dniu tym walczyli: 1) Helczar contra Rajber. Walka francuska. Po 17 minutowej walce zwyciężył o wiele silniejszy od swego przeciwnika Helczar. Drugą parą były: silacz niemiecki Szulo contra Rasso. Walka ta, zapowiadająca się interesująco, z winy brutalnego Rasso, wywlekał pewien niesmak. Ambitny, a jednocześnie i brutalny Łotysz, nie mogąc przeleżeć porażki, jaką poniósł po 27 minutach walki z Szulcem, uznał za właściwe zemścić się na swym przeciwniku. W tym celu niezważając na protesty publiczności usiłował uderzyć Szulca krawatem po głowie. Nie pomogła, ucieczka Szulca z areny. Rasso z krzykiem w ręce pobiegł za Szulcem i gdyby nie interwencja policji, pomiędzy silaczami powstałaby bijatyka. Trzecia para stanowił: Garkowienko contra Duman. Walka ta, obfitująca w ciekawe momenty, zakończyła się wynikiem remisowym.

Dziś dalszy ciąg walk. Obecnie prócz walk dział sportowy w cyrku został wzbogacony występami świetnej trójki sportowców pp. Miłosława. (K.)

— Pierwszy dzień zawodów wioślarskich. W dniu wczorajszym na rzecz Wilni odbyły się dawne zapowiedziane, międzyklubowe regaty wioślarskie o mistrzostwo m. Wilna. Były to przedbiegi do rozpoczęcia się biegów finałowych, których zadaniem jest w pierwszym rzędzie zaprezentowanie Wilnu tego dorobku sportowego, jakim można twierdzić śmiało biorąc w tych regatach udział klub wioślarski mogą się pochwycić. To też do zawodów tych wystąpiły najlepsze kluby wioślarskie w Wilnie, posiadające swe dobre wyćwiczone osady.

Wyniki tych, zakrojonych na szeroką skalę biegów, w których wzięły udział: A. Z. S. „Pogon” oraz Wil. T. W. Wioślarskie były następujące. 1) Bieg czwórek półwiosłowych pań. W. K. S. „Pogon” contra Wil. T. W. Wiośl. zwyciężyła osada „Pogon”. 2) Jedynki wioślarskie Wil. T. W. — p. Sadowski contra A. Z. S. Bartoszewicz, zwyciężył p. Sadowski. 3) Czwórki półwiosłowe młodzieży W. T. W. — „Pogon”, zwyciężyła osada „Pogon”. 4) Bieg propagandowy osad gim. Lelelewa contra Czackiego, zwyciężyła osada Czackiego. 5) Bieg dwójek wioślarskich „Pogon” contra Wil. T. W. zwyciężyła osada Wil. T. W. i drugi bieg dwójek A. Z. S. — „Pogon”, zwyciężyła A. Z. S. Pozostałe biegi odbyły się walkowerem. W dniu dzisiejszym rozpoczynają się wielkie biegi finałowe z udziałem klubów zamiejscowych. (K. S.)

Teatr, sztuka i muzyka.

— „REDUTA” na Pohulanke. Dziś komedia St. Żeromskiego „Uciełka” nie przepięknie, z Juliuszem Ostrowskim w postaci Przełęckiego.

Sztuka tak zamyka Reduta retrospektywny przegląd ostatniego sezonu repertuaru, udając się w jesienny objazd Kresów Rzeczypospolitej.

Bilety w cenie od 50 gr. do 5 zł. wczoraj do nabycia w kasie wiejskiej Targów Północnych, a wieczorem od g. 18.30 w kasie teatru.

Początek przedstawień punktualnie o godz. 20-ej.

— TEATR POLSKI (sala „Lutnia”). Ostatni występ Jadwigi Smosarskiej. Dziś uroczysta artystka Jadwiga Smosarska wystąpi po raz ostatni w Wilnie, w komedji Verneville „Orzeł czy reszka”. Pozostałe bilety w kasie Teatru Polskiego w godzinach zwykłych.

— Dziejszejsza popołudniówka. Dziś o g. 5-ej pp. grana będzie dla najszerszych warstw publiczności kapitała, tryskająca humorem krotechwilna Hennequina „Chrześcijaństwo wojenne”. Ceny miejsc od 20 groszy.

— Jutrzejjsza premiera. Jutro w poniedziałek wchodzi na repertuar Teatru Polskiego „Święta i wielce oryginalna sztuka Molnara „Oficer gwardji”. Jest to jedna z najbardziej ciekawych sztuk doby ostatniej, o treści nader interesującej. Główną rolę kładową kreuje p. Tymowska, artystka teatru łódzkiego, rolę tytułową powierzono W. Malinowskiemu. Wyreżyserował sztukę H. Sztetynski, który jednocześnie gra jedną z ról głównych.

Wspomnienia dziejowe, jako błyskawice, rozświecają duchą Agnieszka Baranowska.

POLSKIE RADJO WILNO.

Fala 435 mtr.

Program:

Niedziela dn. 9 września 1928 r.
11.00—13.00: Transmisja nabożeństwa z Katedry w Częstochowie.
13.00: Sygnał czasu etc.
15.00—18.00: Transmisja z Jasnej Góry: D. c. Uroczystości Kongresu Eucharystycznego.
18.50—19.15: Odczyt p. t. „Powstanie narodu amerykańskiego”, wygłosi dr. W. Wayda.
19.20—19.45: Zdobyte biegu na północnego”, odczyt wygłosi dyr. L. O. P. P.
19.45: Komunikaty.
20.00—22.00: Transmisja koncertu chórow wileńskich z terenu Targów Północnych: Program wykona chór mieszany „Lutnia” pod dyr. Jana Leśniewskiego, chór męski Drukarzy pod dyr. Wacława Molodckiego i chór mieszany „Echo” pod dyr. prof. Władysława Kalinowskiego.
22.00—23.30: Sygnał czasu etc.

Poniedziałek d. 10 września 1928 r.

13.00: Sygnał czasu etc.
17.25—17.50: Transmisja odczytu z Warszawy: „Uniwersytet ludowy w Polsce”, wygłosi dr. E. Nowicki.
18.00—19.00: Transmisja z Warszawy: Muzyka taneczna.
19.05—19.30: Audycja niespodzianka.
19.30—19.55: Kronika dzisiejsza, wygł. Wróżka-Dziściolubka.
19.55: Komunikaty.
20.05—22.15: Transmisja z Warszawy: Chwilka lotnicza.
20.15—22.00: Transmisja z Warszawy: Koncert wieczorny.
22.00—22.30: Sygnał czasu etc.

Kto nie ma w swym dwudziestym życiu roku rozumu, w trzy dziesiątym chleba, w czterdziątym małżonki, w pięćdziesiątym majątku, temu szadzonię ze szrenicy błasnow we wszystkie dzwony, ten stracił życie.

Przysłowie z 16 wieku.

Manewry.

W cichem, spokojnem miasteczku, jakieś wieść krąży między „wybranym narodem”, który zawsze o wszystkim pierwszy wie: żeż się ona i do nas, — będą manewry Błenica, na parę dni ożyje.

Przyjechała paru oficerów, potem zaczęły ciągnąć tabory, — to cofająca się z pod Smorgoni armia „nieprzyjacielska” — „czarowni”, „biał”, idą w ślad, dochodzą już do Penzja. Ruch coraz to większy, zwarto kolumny piechoty, artylerja wszystko to wali do Błenicy, bo tu ma się odbyć „bitwa”, — tu, ma być zatrzymany pociąg i stąd zacznie się ofensywa.

We dworze, — sztab; szarże oficerskie mla widziane w każdym polskim domu, a co dopiero tu, w tym prastarym pełnym tradycji miedrzewiowym dworze, gdzie wszystkie serca tak życzliwie dla naszego Wojska biją.

Trzy dni wypoczynku, też to radość dopiero; można: wypocząć, wypocząć się, a przedewszystkiem po 6 tygodniach manewrów — do brze się wyspać, — a gdy się wróci, chęć do życia iwie chłopaków do śpiewu i zabawy.

Na rynku rżnie muzyka wojskowa—dźwięczą mazury, oberki, czasem odczuwają się jakaś rzewna melodia... „Rozkwitły paki białych róż”, — to zów butny, pewny swej siły marsz: „Hej strzelcy wraz”...

Tum wioślan, otaczali muzykę—słucha... może jaka melodia nasza obudzi uśpieną duszę... może ta dźwięki szczerze i rzewne powie, że my, jesteśmy mu bliżej, niż ci zewschodu...

W niedzielę, kościół szczerze wypełniła szara brać wojskowa, muzyka pułkowa dodając nastroju r. liginego, grzmi na chór, aż szyby dzwoniły... Sienice złoć rozmodnione głowy, oświeła grobowce dawnych polskich rycerzy... Tu spoczyli zwłoki pułkownika Wojsk Polskich Józefa Kotliwa w 1810, ten nagrobek generał-majora z r. 1799 dalej złoć się napis retmistrza kawalerji narodowej z r. 1813. Szare oczy naszych chłopaków błagają po tych napisach przeszłość, a dusze ich nabierają sily, jaką daje poczucie, że się ma z sobą promienną wojskową przeszłość.

Od Kościoła wiatr niesie w dal—Boże coś Polskę...

Salwa piechoty, gdzieś kulemioty się odczuwały... pędem przelieciał podjazd wileński i znów cisza, — tylko świerszcze grają swą piosenkę, psy naszczekują w wiosce... wojsko ukryte, zda się, że te tysiące ludzi rozwały się we mgłach porannych, że to był sen...

Słońce świeci coraz silniej, coraz to więcej wieści z pola „bitwy”: tam, batalion piechoty otoczyła kawalerja, tu znów, auto pancerne wzięło do niewoli, a oficer zabito „na 5 minut”... Armaty biją z petard znów zabraly głos... Walka się toczy, — bez krwi rozlewu...

Panorama z wieży kościelnej wspaniała, pełno tu obserwato-

Kto z właścicieli gospodarstw mniejszych chce mieć prawdziwie dobrą młocarnię, niech kupi „KUTNOWIANKĘ” sztyftową, cepową lub szerekomłotną, kto jaką chce, każda z nich będzie jednako dobra; zaś maneże do nich „Orzeł”, DAW lub C.

Najdziejcie te znakomite maszyny w składzie Zygmunta Nagrodzkiego w Wilnie, ul. Zawalna Nr. 11 a. Kto chce dostać na wypłatę niech przedstawi składowi poświadczenie Gminy o tem co ma. 1006 8d

St. Jaroeki.

Drobne wiadomości.

Zgon prof. Fiericha.

WARSZAWA. 8.IX. (Pat). Dziś o godzinie 3-ej nad ranem zmarł nagle prof. dr. Ksawery Fierich, prezes komisji kodyfikacyjnej, kilkakrotny rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego i członek czynny Akademii Umiejętności. Ś. p. prof. Fierich był najwybitniejszym procesualistą polskim i jednym z najwybitniejszych procesualistów europejskich. Prof. Fierich ogłosił w języku polskim i w językach obcych wielką ilość prac z zakresu procesu cywilnego, prawa handlowego i historii prawa. Zgon prof. Fiericha jest niepowetowaną stratą dla nauki polskiej i dla kodyfikacji prawa polskiego, której był duszą i wzorowym przewodnikiem.

Ciągnięcie Loterii.

5 ta klasa. — Drugi dzień.

Główniejsze wygrane.

Onegdaj, w drugim dniu ciągnięcia 5-ej klasy 17-ej Loterii Państwowej — głównejsze wygrane padły na numery następujące:

25 000 zł. — Nr. 142225.
15 000 zł. — Nr. 6462.
Po 5 000 zł. — Nr. 14625 66348 93982.

Po 3 000 zł. — Nr. 8154 19960 140580 147626 150265 150539.

Po 2 000 zł. — 45359 45482 67753 79707 92134 97382 115127 119410 153989.

Po 1 000 zł. — 13838 18888 20875 31934 56676 62042 63168 75126 79431 91150 95747 100258 103275 111516 111560 138319 133970 135622 137286 143823 148472 150045.

Po 600 zł. — Nr. 201 433 10289 16276 24146 41066 41285 45377 48181 56998 59659 64951 73335 74482 76383 84782 95351 96410 98867 100030 100079 108174 125335 133425 146499.

Po 500 zł. — Nr. 180 3965 4604 4975 7720 9871 11142 12416 13865 13929 15684 17046 18807 18869 19518 22267 23904 27669 28944 29314 29490 31474 31976 32198 33239 35421 37779 38018 38154 39910 39981 40642 41210 41285 42028 42196 42751 42862 43868 45429 47530 48301 48812 49569 49723 51691 52835 53150 54621 54

Zadać żółtej blaszanki
z czarną opaską

NISZCZY

Muchy, Komary, Mole, Mrówki, Pchły, Pluskwy,
Karaluchy i wszelkie inne owady oraz ich zarodki

KALOSZE i ŚNIEGOWCE

QUADRAT

TARGI PÓŁNOCNE

Pawilon główny Stoisko Nr 86 (na lewo od
głównego wejścia) i Stoisko Nr 14.

UWAGA! Bogaty asortyment najnowszych fasonów.
Przedstawicielstwo i skład fabryczny

M. ZŁATIN, Wilno, Niemiecka 28
tel. 13 — 21.

**ZAREJESTROWANE PRZEZ KURATORJUM OKRĘGU
SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO**
Reskryptem L. 3288/27, z dnia 6.VIII 1927,
zatwierdzonym przez Ministerstwo W. R. i O. P.

Kursy Maturyczne i Doksztakajace „WIEDZA”
Kraków, ul. Studencka 14, 1 p.

- Przyjmują wpisy na nowy rok szkolny 1928/29.
  - Kurs maturyczny:** półroczny do matury w lutym 1929 r.
1-roczy i 2-letni wszystkich typów gimn.
  - Kurs niżej szkoły** w zakresie 4-tych klas.
  - Kurs seminarjum nauczycielskiego.**
  - Analizacyjne kursy pisemne** wszystkich typów gimn.
- Uczestnicy kursów tych otrzymują co miesiąc, oprócz całkowitego
materiału naukowego, t. j. skryptów, wskazówek i programów, te-
maty z 5-ciu głównych przedmiotów do opracowania.
Na kursach „WIEDZA” udzielają nauki tylko najwybitniejsze
siły fachowe krakowskich zakładów średnich od 5—6 godzin
dziennie.
Wszelkie potrzebne podręczniki do dyspozycji uczniów (nie).
Dla wojskowych i urzędników państwowych opust 25%.
Wszelkich informacji udziela się bezpłatnie.

LINOLEUM i DYWANY krajowe i zagraniczne,
CERATE meblowa, stołowa i inna,
BREZENT nieprzemakalny i plandeki,
GOBELINY do mebli i drewna do materaców,
CHODNIKI kokosowe i jutowe,
WOJŁOK do drzwi,
WYCIERACZKI do nóg,
KALOSZE, ŚNIEGOWCE
i inne wyroby gumowe
poleca wyłącznie po cenach fabrycznych

J. WILDSZTEJN Wilno, Rudnicka 2,
Tel. 11-77.

Jedyna na Kresach Wschodnich Polska Hurtownia
Papieru i Materiałów Piśmiennych

p. f. „PAPIER” S-ka Akc.

WILNO, Zawalna 13. Telefon 501.

NA SEZON SZKOLNY
poleca pp. Detalistom i Spółdzielcom wielki wybór materiałów szkolnych
i kancelaryjnych po cenach niskich.

Własna wytwórnia zeszytów, brulionów i innych wyrobów in-
telligatorskich.
Wylączna sprzedaż papieru Tow. Akc. Mirkowskiej Fabryki Papieru.
i wyrobów papierowych Fabryki R. W. Hawelka i Syn.
Fabryczna sprzedaż wyrobów Chem. Fabr. M. LESZCZYŃSKI i S-ka
i innych fabryk.

Nie biorąc udziału w Wystawie-Targach prosimy
obejrzeć wykwintne wyroby

Syndykatu Koszykarskiego w Krakowie

Meble trzcinowe, rogożynowe, wiklinowe,
wyroby z rafii i inne przedmioty.

D./H. W. Busz i A. Jankowski i S-ka

WILNO, Wileńska 23, tel. 4-32. 1519—1-F

Szkoła Zawodowa Doksztakajaca

Stow. Techników Polskich w Wilnie.

Kopania 5 (b. browar Lipskiego).

Zapisy do szkoły przeznaczonej do doksztakania
terminatorów i uczniów, zajętych w przemyśle i rzem-
iełach: metalowym, elektrotechnicznym i budowlanym
przyjmowane będą do dn. 12 września b. r.

Kancelaria dla zapisów i informacji otwarta codzien-
nie od g. 18-ej do 20-ej.
5467—00

(—) Kierownik.

Fabryka sukna i samodziół w maj. Lesońska Nadnleńska
RYSZARD JAHOLKOWSKI
Grodno, Skrzynka pocztowa Nr. 9.

Burki (sławuckie), płedy i dery kracaste, koldry pu-
munturów i t. d.
Informacje. — Sprzedaż. — Zamówienia.

Ważne dla Rolników — zamiana wełny na materiały.
Presmy obejrzeć na Targach Północnych w pawilonie głównym
stoisko Nr. 205. 542120

TRWAŁA ONDULACJA

elektrycznym aparatem „Gallia” stosowana jest tylko przy
ul. Mickiewicza 1, w Zakładzie Fryzjerskim KAZIMIERZA
MURALA, który po ponownym pobycie zagranicą (Berlin,
Amsterdam i inne europ. miasta) zaopatrzył swój zakład
w najnowsze i niezawodne środki dla pielęgnacji włosów
i dla dokonywania wszelkich zabiegów i prac fryzjerskich
według estetycznej metody. 1090—w-1

TOWARZYSTWO

METALURGICZNE

S-ka z ograniczoną odpowiedzialnością

KRAKÓW, ul. Długa 3
Telef. 370 i 3507. Adr. telegr.: „Montana”

dostarcza ze składu

PÓLFABRYKATY Z MIEDZI,

MOSIADZU i ALUMINIUM,

a mianowicie: blachy, rury, pręty etc. tudzież blachy

cynkowe, kociołki (czaszki) i nity miedziane

METALE SUROWE i ALIAŻE

t. j. cynę angielską, aluminium, antymon, miedź, cynk i ołów

hutniczy, mosiądz, brąz, miedź fosforowa, nikiel, stopy to-
żyskowe i cynę do lutowania

ZAKUPUJE:

wszelkiego rodzaju łom oraz odpadki metalowe, popioły

i szlamy metalo-dajne

po cenach targowych.

Przedstawicielstwo na województwa:

Wileńskie, Białostockie i Nowogródzkie

A. GOTLIEB, ul. W. Pohulanka 14,
WILNO, telef. 10-34.

T-wo Akc. Fabryki Telefonów „TARTU-EESTI”

Przyjmują P.P. przybyłych na I-sze Targi Pół-
nocne z kraju: od godz. 10 do 12-ej, zaś przyby-
łych z zagranicy: od godz. 14 do 16-ej, w celu za-
poznania i zawarcia transakcji na: Centralne Ła-
źnice Telefoniczne, Aparaty Telefoniczne dla
wewnętrznego i zewnętrznego użytku, oraz połowe
(wojskowe), Piorochrony, Żelazne Skrzynie Ka-
blowe etc. Adres stały Wilno, Mickiewicza 19,
tel. 5-13.

D.H. Piotr BARACEWICZ

3517-2-k Gen. Przedst.

na Targach Północnych — Pawilon Główny

KONCERTY CODZIENNE:

Prof. Konserwatorium Katarzyny
Ranuszewiczowej od g. 12—2, Prof.
Anny Zankiewiczowej od g. 4—6
p.p. i innych sił artystycznych.
Fortepiany, pianina najnowszej
konstrukcji o niezrównanych to-
nach, gwarantowanej jakości. Ceny
reklamowe.

K. DĄBROWSKA

WILNO ul. Niemiecka 3 m. 6

Na składzie stałe wielki wybór nowych i używa-
nych instrumentów. 5—1039

NA NOWY ROK SZKOLNY

wszystkie przybory Szkolne

i Biurowe w największym

wyborze

— po cenach przystępnych —

Dla sklepów „BRATNIJ POMOCY”

specjalny rabat 1—1057

W. BORKOWSKI

Mickiewicza 5, tel. 372.

Filja: Ś-to Jańska 1 tel. 37J.

Do sprzedania folwark Markucie z zabudo-
waniami w obrębie m. Wilno 1 km. od przystanku
kolejowego i dwa km. od centrum miasta w ma-
lowiczej miejscowości nad rzeką, obszaru od 56
do 74 ha. Gatunek ziemi piaszczysto-glinisty, nadaje
się na rozbudowanie letnisk i fabryk na rzecze. —
Zgłoszenie u właścicieli majątku Markucie—Wilno.
5490—0—J

Uwaga!!! Amatorowie tańców!

Dziś otwarcie sezonu zimowego lekcji tańców
nowoczesnych i popularnych pod kierownictwem
bal. B. BOROWSKIEGO w lokalu przy ul.
Troickiej 2, róg Niemieckiej. Zapisy codziennie
od godz. 10 rano. 154320

Ma zdrowie.

Miedziennec: Jak pan
sądzi panie doktorze, czy
stryj mój rychło umrze?
Lekarz. Przypuszczam,
że nie... Stryj pański ma
zdrowie, które jest od-
porne na wszystkie naj-
bardziej skomplikowane
lekarstwa...

Debra służąca.

Pani do służącej: Ma-
rynuł Telefon dzwoni.—
Posłuchajno kto to mó-
wi...

Służąca. Musi to być
napewno któryś ze zna-
jomych Pani.—Moi zna-
jomi dzwonią bowiem
zawsze do mnie po po-
łudniu...

PROSZEK KOGUTEK
DLA DOROSŁYCH
USUWA NA JEDNORAZOWY
BOL GŁOWY
OSTRZEŻENIE. PRZY KURNIE NALEŻY
AKCENTOWAĆ I WYRAŻNIE ZADĄĆ TYLKO
ORYGINALNY PROSZEK Z „KOGUTKIEM”
OASEKIPEDZANYCH DO LAT TRZYDZIEŚCI
I WYSTREGAĆ SIĘ NAŚLADOWSTW LUDZI
CZYWIE POLECAJĄCYCH W PODOBNEM DO
NASZEGO OPAKOWANIU.

33
ul. Wileńska
D.-H. J. DUBICKA i S-ka
właścicieli i J. Dubicka i J. Januszewski
posiadają w swoim sklepie po cenach
umiarkowanych:
Popeliny, opole, crepe de chine, wełnę,
muśliny, krepony, satyny, oraz koldry, koce,
chustki, pończochy i inne towary.
696122

Zabrać z sobą lampkę w podróż,
Było dawniej trudno wiele;
—Dzisiaj — jadąc masz przy sobie
„Centra-Mikro” — w kamizelce!
Lekka i trwała lampka
kieszonkowa
„Centra-Mikro”
potrzebna
zawsze i wszędzie.

HÖNTSCH i S-ka
jedyna w Polsce specjalna fabryka
budowy oranżeryj, ogrzewań ciepłą wodą,
ogrodów zimowych, oraz inspektów
poszukuje dla obwodów
Warszawa, Wilno, Lwów, Kraków, Katowice,
Poznań, Grudziądz
W ZAKŁADACH OGRODNICZYCH
dobrze zaprowadzonych, zdolnych w sprzedaży i ruchliwych
zastępców
możliwie z branży ogrodniczej, w wieku od 30 do 40 lat,
mieszkających w jednym z wymienionych wyżej miast.
Dajemy: stałą pensję, zwrot kosztów podróży koleją,
spezyienne, oraz prowizję od obrotu.
Zgłosić zechcą się tylko panowie, posiadający dobry talent spre-
dazy, niezłomną chęć zdobycia stałego, zaszczytnego i dobrze dotowa-
nego stanowiska, oraz zainteresowani zagadnieniami technicznymi dan-
nej branży.
Zgłoszenia pisemne z fotografią, wyczerpującym życiorysem,
uwierzytelnionym odpisem świadectwa, oraz podaniem dobrych refe-
rencji, uprasza się pod Nr. 34,151 do Biura Ogłoszeń „Par” w Pozna-
niu, Aleje Marcinkowskiego 11. 3415520

ŚWIATOWEJ SŁAWY
AKUMULATORY
DO RADJA
wyjątkowo wykwintne, bardzo efektywne, długotrwałe
DO SAMOCHODÓW
BARDZO SOLIDNE, BEZ SZKODY NA WSTRZĄSY,
DŁUGIEJ ŻYWOTNOŚCI, STALEJ POJEMNOŚCI,
do telefonów, telefonów, do siły światła i t. d.
z najlepszych materiałów, pierwszorzędne, długotrwałe
wyrabia **POLSKIE TOW. AKUMULATOROWE, S. A.**
BIŁA K/BIELSKA
MEDAL ZŁOTY
na Wystawie Radjowej w Krakowie — 1927.
na Targach Wschodnich — 1926.
MEDALE ZŁOTE — DYPLOMY:
w Paryżu w Frankfurcie n/M., Wiedniu, Chicago i t. d.
PRZEDSTAWICIELSTWO
skład fabryczny, warsztaty reperacyjne,
fachowe ładowanie akumulatorów.
MICHAŁ GIRDA
elektrotechnik, b. techn. i rewizor akumulatorów w P. T. A.
Wilno, Szopena 8.
Informacje, porady fachowe, kosztorysy bezpłatnie!

Burmistrzowie miast, miasteczek, Rolnicy, Wójtowie
gmin zwiędzający Targi Północne znajdą w pawilonie
Biura Techniczno-
Handlowego
Inż. Kiersnowski i Krużolek S-ka
WARTO UWAGI lampy naftowo-żarowe Polskiej Fa-
bryki „POLMET” na 200, 300, 600 i 1000 świec, do-
skonałe do oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego
majątków ziemskich (bram wjazdowych), ulic i placów w miastecz-
kach i miastach nie posiadających elektryczności, które dają światło
zdrowe, dużo tańsze od światła elektrycznego; lampy demonstruje
się oświetleniem pawilonu. „KORIOLIT” specjalną papę asfaltową,
ogniochronną, bardzo trwałą krajowej fabryki „EMIL KUŹNICKI”,
nie wymagającą smolowania. Kompletnie urządzenie biurowe jak
amerykańskie maszyny do pisania „ROYAL”, arytymetry szwedz-
kie „FACIT”, biurka, szafy żaluzjowe, kasy pancerne ogniotrwałe.
Właściciel majątków przemysłowych zwraca się szczególną
uwagę na turbiny wodną okazową fabryki „K. RUDECKI i S-ka”;
turbiny wodne dostarcza biuro powyższe z siedzibą przy ulicy
— Jagiellońskiej 8/12—tel. 5—60—

Tadeusz Raczkowski
PIANISTA z WARSZAWY
Zgłoszenia na lekcje gry fortepianowej
przyjmuje Księgarnia Stow. Nauczyciel-
stwa Polskiego, Królewska 1, tel. 314.
1092—2-w

AKUSZERKA
AKUSZERKA
W. SZALOWSKA
Przyjm. od 9 do 7-ej pop.
Mickiewicza Nr 46, m. 6.
Wyd. Zdr. Publ. Nr 66.
4289—16

AKUSZERKA
M. LAKNEROWA
Przyjmuje od godz. 9 do
7 w. Kasztanowa 7 m. 5.

Lek.-Dentyści
gląda mi każdy wyraz...
Zona (oburzona):—Ani
mi się śnio czytać ci
przez ramię.
Lekarz-dentysta
Maria Ożyńska-Smolka
Choroby jamy ustnej,
Plombowanie i usuwanie
zębów bez bólu. Porcela-
nowe i złote korony.
Sztywne zęby. Wojsko-
wym, urzędnikom i uczy-
cielom się zniżka.
Ofiarne 4 m. 5 od 8—12
14—7 W.Z.P. 3

Lekarz-dentysta
**MARIA RAUBA-BŁA-
ŻEJEWICZOWA**
ul. Objazdowa Nr. 8, m. 2
Powróciła
Przyjęcie pacjentów od
3—6 pop. W. Z. P. 81.
13—5423
Pewien malarz prze-
chwalał się w towarzy-
stwie, że potrafi namalo-
wać portret w ciągu pół
godziny.
— Wykluczone!—mówi
pani domu.
— Dobrze, więc udo-
wiednie państwa. Zatele-
fonuję do domu, aby mi
gospodyni przysłała naj-
ważniejsze przybory do
pracy.
Po pewnym czasie zja-
wia się mała dziewczyn-
ka: „Moja pani każe się
kłaść i przysłała co so-
bie pan malarz życzył”.
I wręczyła malarzo-
wi... korkociąg.